

BEYLİKTE DEVLETE (1300 – 1453)

1. Türkiye Selçuklu Devleti döneminde bir uç beyi olarak Söğüt ve Domanıç çevresine yerleşen Osmanlıların, kısa süre içinde Avrupa'da da egemenlik kuran güçlü bir devlet konumuna gelmesinde;

- I. Güçlü bir merkezi otoriteye sahip olması,
- II. Devletin hanedanın ortak malı sayılması,
- III. Uyguladığı hoşgörü politikası,
- IV. Değişik savaş taktiklerini kullanması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve IV
D) II ve III   E) I, III ve IV

2. Karesioğulları, Orhan Bey zamanında Osmanlı topraklarına katılmış olup Osmanlı Devleti'nin ortadan kaldırdığı ilk Türk beyliğidir. Böylece Balıkesir ve çevresi Osmanlı kontrolüne geçmiştir.

Yukarıdaki bilgilere göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nin hakimiyet alanı genişlemiştir.
- B) İlk kez Rumeli yakasında toprak sahibi olunmuştur.
- C) Anadolu Türk siyasi birliğini sağlama adına ilk adım atılmıştır.
- D) Osmanlı Devleti denizcilik anlamında avantaj sağlamıştır.
- E) Bizans'a yapılacak gazalar için önemli bir yer ele geçmiştir.

3. Timur, Ankara Savaşı sonrası Anadolu beyliklerini yeniden kurarken en geniş hakimiyet alanını Karamanoğulları Beyliği'ne vermiştir.

Timur'un yukarıdaki politikasıyla ulaşmak istediği amaç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anadolu Türk birliğini kendi başına sağlamak
- B) Karamanoğulları'nın Türk beylikleriyle ortak hareket etmesini sağlamak
- C) Osmanlıların toparlanması durumunda Karamanoğullarını Osmanlılar'a karşı kullanmak
- D) Türk cihan hakimiyeti anlayışını uygulamak
- E) Anadolu'yu iktalara ayırarak vergi gelirlerini arttırmak

4. Ankara Savaşı sonrası Timur, Yıldırım Bayezit'in oğullarından İsa, Musa, Süleyman ve Mehmet Çelebileri Anadolu'da iktidar mücadelesi içerisinde bırakırken, Yıldırım Bayezit'in daha önce büyük ölçüde son verdiği beylikleri yeniden kurmuş ve Yıldırım'ın küçük oğlu Şehzade Mustafa'yı yanına alarak Semerkant'a dönmüştür.

Yukarıdaki bilgiler ışığında aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Osmanlı merkezi yapısı bozulmuştur.
- B) Osmanlı Devleti'nde taht kavgaları yaşanmıştır.
- C) Timur, siyasi alanda Osmanlı'nın tekrar güç kazanmasını istememiştir.
- D) Timur İmparatorluğu'nun sınırları Balkanlara ulaşmıştır.
- E) Anadolu Türk siyasi birliği parçalanmıştır.

5. Orhan Bey zamanında kurulan Divanihümayun Osmanlı Devleti'nde devlet işlerinin görüşülüp karara bağlandığı yerdir. Fatih'ten itibaren Divanihümayun'a veziriazamlar başkanlık etmeye başlamıştır. Bugünkü anlamda Bakanlar Kurulu'na benzeyen Divanihümayun, aynı zamanda halkın şikayetlerinin iletildiği ve bazen padişahın da bu şikayetlere çözüm ürettiği yerdir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Divanihümayun Fatih'e kadar bir karar organıdır.
- B) Fatih'ten itibaren sadrazamlar padişah'tan daha yetkili bir duruma gelmiştir.
- C) Divanihümayun'da önemli meseleler görüşülmüştür.
- D) Divanihümayun halkın sıkıntılarının giderildiği en üst mahkemedir.
- E) Divanihümayun yürütme yetkisini sahiptir.

6. Bizans'ın;

- I. Şehzade Mustafa ayaklanmasını desteklemesi,
  - II. Osmanlılara karşı Haçlı ittifaklarına neden olması,
  - III. Venedikliler ile Osmanlılar aleyhine işbirliği yapması
- faaliyetlerinden hangileri Osmanlı Devleti'nin iç işlerine müdahale niteliği taşır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

BEYLİKTE DEVLETE (1300 – 1453)

7. II. Kosova Savaşı'nın kazanılmasıyla Haçlıların, Türkleri Balkanlar'dan atma ümitleri sona ermiş ve Bizans'ın Batı dünyasıyla irtibatı kesilmiştir.

Yukarıdaki bilgiye göre;

- I. Balkanlar Türk yurdu haline gelmiştir.
II. Haçlılar taarruzdan savunmaya çekilmiştir.
III. Türk siyasal birliği oluşturulmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

8. Osmanlı Devleti'nde şehzadeler belli bir yaşa gelince sancağa çıkardı. Sancaklara gönderilen şehzadelere bu görevlerinde "Lala" adı verilen bilgili ve deneyimli kişiler yardımcı olurlardı. Şehzadeler bu uygulama ile yönetimde deneyim kazanır ve devletin başına geçince bu deneyimlerden yararlanırlardı. İlk zamanlarda İzmit, Bursa, Kütahya, Manisa ve Amasya önemli şehzade sancaklarıydı.

Buna göre;

- I. Şehzadeler Anadolu'nun farklı sancaklarına gönderilmiştir.
II. Lalalar, şehzadelerin eğitiminde önemli bir yere sahiptir.
III. Sancağa çıkma sistemi Osmanlı Devleti'nin yıkılışına kadar uygulanmıştır.
IV. Sancaklar şehzadelerin devlet yönetiminde tecrübe kazandığı yerlerdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II   B) III ve IV   C) I, II ve III
D) I, II ve IV   E) I, II, III ve IV

9. Osmanlı Devleti yöneticileri; kuruluştan I. Murat'a kadar bey ve gazi unvanlarını kullanmışlardır. I. Murat'la beraber hüdavendigâr, sultan, padişah, han gibi unvanlar da kullanılmaya başlanmıştır. Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'un fethinden sonra kısa bir süre kayzer unvanını da kullandığı bilinmektedir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Osmanlı Devleti büyüdükçe padişahlar değişik unvanlar kullanmıştır.
B) Osmanlı padişahları kendilerinden önceki Türk-İslam Devletlerinde kullanılmayan pek çok unvan kullanmışlardır.
C) Osmanlı padişahları bazen fethettikleri yerin eski hükümdarının unvanını da kullanmışlardır.
D) Kuruluş döneminde sadece bey ve gazi unvanları kullanılmıştır.
E) I. Murat'la birlikte Osmanlı padişahlarının kullandığı unvanlar çoğalmıştır.

10. • Orhan Bey zamanında Sasaniler, Araplar, Selçuklular ve diğer Türk devletlerinden örnek alınan Divanîhümayun kuruldu.
• Murat Hüdavendigâr zamanında devlet eyaletlere bölündü ve Dirlik Sistemi kuruldu.

Buna göre, Osmanlı Devleti ile ilgili;

- I. Devlet büyüdükçe yeni kurumlar oluşturulmuştur.
II. Kendinden önceki devletlerden etkilenmişlerdir.
III. Demokratik bir yönetim sistemi benimsenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

11. I. Murat 1363'te Edirne'yi aldıktan sonra Filibe ve Gümülçine'yi fethederek çok sayıda Türk ailesini buraya yerleştirdi.

I. Murat'ın yukarıdaki uygulamasının en önemli amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fetihler sırasında nüfusu azalan bölgeleri nüfuslandırmak
B) Tarım ve hayvancılığın geliştirilmesini sağlamak
C) Fethedilen bölgelerde kalıcı bir hakimiyet kurmak
D) Yerleşik hayatı teşvik etmek
E) Anadolu'da sorunlu aşiretlerin bir kısmını iskan edip asayişe katkıda bulunmak

12. Osmanlı Devleti'nde tahta çıkan padişah mutlak yönetime yetkisine sahipti. Son söz hakkı kendilerinde olmakla beraber, yönetime dair bazı yetkilerini devlet adamlarına verirlerdi. Padişahların çıkardığı kanunlar, şeri ve örfi kanunlara ters düşmemek zorundaydı. Şeri hükümler padişahın müdahalesine açık konular değildi. Ancak padişahlar bazı kanunları değiştirebilirdi.

Buna göre, Osmanlı padişahlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Yetkilerini sınırlandıracak hiç bir güç yoktu.
B) Örfi kanunlar üzerinde değişiklik yapabilirlerdi.
C) Kanun çıkarma yetkileri bulunmaktaydı.
D) Devlet yönetimi konusunda her zaman son sözü söylerlerdi.
E) Diledikleri zaman bazı yetkilerini devlet adamlarına verirlerdi.

MEB 2016 - 2017